

єю, Україною, Білорусією та Казахстаном (ЄЄП), що передбачали об'єднання митної території країн, проведення єдиної зовнішньоторговельної і узгодженої податкової, грошово-кредитної і валютно фінансової політики. В кінцевому результаті очікувалося підвищення конкурентоспроможності товарів країн ЄЄП на світовому ринку [5, 1].

Під час першого візиту до Росії 24 січня 2005 р. президента В.А.Ющенко та наступних контактів з російською стороною Україна не відмовилась від участі в ЄЄП. Але форма ЄЄП в уявленні нової української влади повинна змінитися, від спільного ринку має бути зроблено крок назад до зони вільної торгівлі. Перспективи інтеграції України до Євразії у такій формі є дуже сумнівними, бо вони не гарантують бажаного отримання російських енергоресурсів на пільгових умовах, які передбачало членство у спільному ринку. Якщо не функціонуватимуть передбачені Концепцією створення ЄЄП єдині механізми регулювання економік, узгоджена податкова, грошово-кредитна, валютно-фінансова політика, головної мети об'єднання – підвищення рівня розвитку економіки, конкурентоспроможності українських товарів та якості життя в країні очікувати марно. А без цього неможливо наблизитися до європейських економічних стандартів, що так необхідні для просування України в напрямку інтеграції з ЄС. Отже найкоротший шлях України до об'єднаної Європи можливий лише через Євразію.

Література:

1. Гудима Б. Дорогою до спільного дому //Політика і час. – 1998. -№5.
2. Копійка В., Шинкаренко Т. Європейський Союз: заснування і етапи становлення. – К.: Юрліне, 2001.
3. Кравченко С. Стабільність для Європи? //Політика і час. – 2003. - №7.
4. Соколовський Б. Початок реального зближення //Політика і час. – 1997. - №10.
5. Угода про партнерство і співробітництво./Що таке Угода про партнерство і співробітництво? – К.: Представництво КЄС в Україні, 1998.
6. Україна –ЄС: хронологія двосторонніх відносин.//Політика і час. – 2000. – №3-4.
7. Фомін С.С. «Європейській вибір» та «інтеграція в Євразію». //Політика і час. – 2003.- №7.

*Щербина А.М.
(Суми)*

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБРУДНЕННЯ ЯК ДЕСТРУКТИВНИЙ ЧИННИК У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Євроінтеграція, що відбувається в Україні включає в собі безліч різнорівневих процесів культурної, бізнесової, політичної, релігійної інтеграції.

рації тощо. Всі ці явища знаходять відображення в інформаційному просторі України.

Потреба в отриманні інформації є однією з важливих фізіологічних властивостей живої природи. Мозок людини призначений для сприймання, обробки, зберігання і використання інформації. Як і в тварин основна біологічна мета цих дій – виживання особини, збереження виду. Життя у суспільстві, необхідність координації дій, спричинила розвиток багаторівневої соціальної комунікації.

Людина постійно стикається з безліччю сигналів оточення. Обсяг сенсорної інформації за день вимірюється терабайтами. Мозок не в змозі переробити її, тому здатність людини до обробки інформації обмежена на сенсорному і когнітивному рівнях. Цей багаторівневий фільтр для інформації утворює механізм *уваги*.

Після того, як когнітивна система людини обробила і систематизувала інформацію, утворюються *знання*. Система знань індивіда складає свідомість. Інформація що забруднює – та, що несе безплідні, або неадекватні, тобто шкідливі, знання про оточуюче середовище.

Наприкінці 20 сторіччя України довелося стикнутися с досить цікавим інформаційним явищем – *масовою культурою*. Масова культура на Заході виникла в результаті конкуренції різних інформаційних джерел. Це комерційні, політичні організації, та самі ЗМІ, що своєю рекламою і новинами намагаються проникнути крізь кордон уваги людини. Шляхи і методи розповсюдження інформації постійно вдосконалюються у бік пошуку економічно ефективних способів розповсюдження інформаційних повідомлень, тобто спричиняє їх еволюцію.

Як приклад кількісної еволюції повідомлень можна навести електронний «спам» – масову розсилку повідомлень по електронній пошті. Як відомо, економічна ефективність «спама» в 10-100 разів вище, ніж звичайної реклами. Для боротьби із цим видом інформаційного забруднення у 2003 році була створена «Світова коаліція по боротьбі зі спамом», яка ще не знайшла ефективного шляху подолання цієї проблеми.

Яскравим прикладом якісного розвитку реклами є популярний фільм про життя російських бандитів «Бумер», що створений за підтримки виробника автомобілів BMW. Фільм породив цілий пласт масової культури.

Взагалі, будь-яка реклама, що потрапляє до споживача, який не буде вживати рекламований продукт, є інформаційним забрудненням. Це ж саме стосується тих новин, що не несуть практичної користі саме для цієї людини.

Мозок примушений переробляти і накопичувати непотрібну йому інформацію. Внаслідок інформаційного забруднення в людини формується деформована, неадекватна картина світу. Виникає так звана «мозаїчна»

свідомість – світогляд не становить єдиної системи, а складений із «клаптиків» знань.

Людина перестає розуміти причинно-слідчі зв'язки у свої діях та світоустрої. В новій ситуації поведінка може стати агресивною, асоціальною або суїцидальною.

Люди у західних країнах, де масова культура панує вже багато років, відомі своєю неадекватністю у кризових ситуаціях. Найсвіжіший приклад – стихійне лихо у Нью-Орлеані (США, серпень 2005). Вже через три дні після початку повені місцеві жителі почали не тільки грабувати будинки і магазини, а й обстрілювати представників влади, що намагалися їм допомогти – лікарів, дорожніх робочих, поліцію. Соціальною нормою в таких ситуаціях є гуртуватися і боротися з лихом разом.

У суспільстві масової культури значно підвищується роль ЗМІ. Особа, що не має власної сталої картини світу, потребує зовнішнього спрямування. Фактично ЗМІ керують таким суспільством – адже перемога політичної сили на виборах, або лідерство на ринку збуту напряму залежить від їх активності у ЗМІ. У цьому є ще одна небезпека інформаційного забруднення – людина може стати легкою здобиччю для маніпулятора, або зловмисника. Мозаїчній свідомості можна легко нав'язати чужу систему знань, навіть шкідливу. До таких «чужих» систем знань можна віднести, наприклад, моду, шкідливі звички, секти тощо.

Реальний приклад з нашого життя – одразу після призначення Ю.Тимошенко прем'єр-міністром України (2005), шахраї в Сумах виготовляли 5000 грн. купюри з її зображенням і міняли її на справжні гроші пенсіонерам. Цьому сприяла інформаційна дезорієнтованість, що виникла після подій «Помаранчевої революції» (2004).

Тоталітарна секта «Біле братство» виникла в Україні в 1992 році, коли свідомість радянських громадян було зруйновано, а нової стабільної системи знань про оточення ще не виникло. Закінчилося існування секти спробою масового самогубства.

Шляхи подолання інформаційного забруднення можна поділити на обмежуючі, компромісні та контркультурні.

Майже щороку в Закон України «Про рекламу» вносяться зміни, що посилюють обмеження на рекламу. В Інтернеті небажані повідомлення обмежують різними технічними засобами.

Компромісним шляхом є пошук таких інформаційних засобів, при яких повідомлення спрямовуються лише на тих, у кого є потреба в даному продукті, або тих, хто, згодився отримувати інформацію. До таких засобів відноситься прямий маркетинг, підписка на розсилки тощо.

Для боротьби з інформаційним забрудненням виникають контррекламні і контркультурні організації. Наприклад, щороку проводиться місячна акція утримання від телевізору, в якій бере участь кілька мільйонів жителів США, Австралії, європейських країн.

Висновок: Прискорення процесів комунікації, велика кількість інформації, що супроводжують процеси євроінтеграції і становлення ринкового суспільства, інколи не покращують, а навпаки, роблять суспільство нестабільним, вразливим до шкідливого впливу.

Література:

1. Рашкофф Д. Медиавирус. Как поп-культура тайно воздействует на ваше сознание. М.: Ультра.Культура, 2003.
2. Солсо Р. Когнитивная психология. –СПб.: Питер, 2002.

Артюх В.О. – канд. філос. н.

(Суми, СумДУ)

ЄВРАЗІЙСТВО contra УКРАЇНСТВО: ПРО ДИСКУСІЮ МІЖ М.ТРУБЕЦЬКИМ ТА Д.ДОРОШЕНКОМ

Невелика дискусія, що відбулася в другій половині 20-х років ХХ століття між лідером євразійського руху Ніколаєм Трубецьким та відомим українським істориком Дмитром Дорошенком дозволяє зафіксувати деякі стійкі ідеологічні схеми, що використовуються при конструюванні національної ідентичності.

У своїй статті «К украинской проблеме» Трубецькой вибудовує своє розуміння історії української культури як складової проекту «великой русской нации». Якісно така аргументація представника євразійської ідеологічної доктрини нічим не відрізняється від доктрин невіділеності українського начала з російського, що притаманне російським націоналістам. Трубецькой виходить з того, що російська культура має два «поверхи» – верхній і нижній. Нижній поверх – це етнографічна сукупність «великорусской», «малорусской» і «белорусской» культур. Верхній, «общерусский», шар культури є спільним для всіх трьох народностей і з часів Петра I він не є прямим продовженням нижнього рівня. Українці найбільше прилучилися до творення вищих щаблів російської культури у XVII – XVIII століттях і в XIX дали таких яскравих представників цього рівня як М.Гоголь, М.Костомаров, О.Потебня. Реагуючи на ті процеси українського націєтворення, що розпочалися в 1917 році і продовжились у 20-х роках у вигляді чергового «національного відродження», Трубецькой розглядає їх як спробу витворити поряд із нижчим етнографічним шаром і вищий шар української культури, що буде розвиватись паралельно вищому шару «общерусской культуры». Не приймаючи ідеї перетворення українського як частки в складі російського цілого у самостійну цілісність, він твердить, що «украинская культура должна быть построена так, чтобы не конкурировать с общерусской, а дополнять собой общерусскую, другими словами, украинская культура должна стать индивидуацией культуры общерусской» [1].